

HATOS FOGAT

Hat kategóriából álló segítői-támogatói modell

John Heron,

Cél: a segítő képes legyen irányítani célja és szándéka szerint önnön viselkedését a csoporttal való folyamatban.

Praktizáló: az a személy, aki hivatásos segítséget ajánl fel, pl. terapeuta, tanár, ügyvéd, stb.

Kliens-munkatárs: az a személy, aki szabadon dönt arról, hogy igénybe veszi praktizáló szolgáltatásait, abból a célból, hogy a saját maga által beazonosított szükségleteit, fejlődési irányait kielégítse.

Szerződés: közösen és hallgatólagosan elfogadott, melyben a kliens igénybe veszi a praktizáló szolgálatát, a praktizáló pedig elfogadja a klienst a közös munkahelyi szerepkörökből fakadóan.

Intervenció (felajánlás): olyan verbális, vagy non-verbális viselkedési formák, melyek a kliens-munkatárs fejlődését célzottan szolgálni.

Formái:

- szavak-nyelvészeti forma (pl. kérdés feltevés)
- szándék szerint
- metakommunikatív

Az intervenció két személy közötti szándék.

Az intervenciók a praktizáló szándéka szerint az alábbi két nagy csoportba oszthatók:

1. *Tekintélyelvű (authoriter):* hierarchikus viszony, melyben a segítő felelősséget vállal a kliensért. Irányítja őt, tanácsot ad, útmutatást nyújt és fejleszti tudatosságát.
2. *Segítő (facilitatív):* kevésbé hierarchikus viszony, a segítő munkatárs, praktizáló arra törekszik, hogy a kliens megőrizze, fejlessze autonómiáját, önmagáért akarjon és tudjon felelősséget vállalni.

A segítő intervenciók kibontják a kliensből a benne rejlő lehetőségeket, pozitívumokat, a csoporttagot segíti a blokkoló, gátló érzések feloldásában, megerősíti az ön-irányított tanulást, és ráerősít a kliens személyes értékeire és a helyzet, tágabb környezet pozitívumaira.

Alapelemek, alapfeltétel:

- Az olyan elfogadó szemlélet, melynek segítségével a támogató tudása és jelenléte támaszt nyújt a kliens felé.
- A hatalom és az erő mértékének helyes alkalmazása.

Hatalmi formák:

1. kliens belülről jövő autonóm hatalma (power under)
2. vezető-praktizáló hatalma a kliens felett (power over)
3. a hatalom megosztása a két szereplő között (power with)

Az intervenciók helyes alkalmazása esetén a praktizáló képes:

- az intervenciók gazdag skáláján mozogni
- rugalmasan váltani az egyes felajánlásokat a helyzetnek megfelelően
- tudatában lenni annak, hogy mikor milyen intervenciót használ, és miért
- tudja azt, hogy mikor kell vezetnie vagy éppen követnie a kliensét
- kreatív egyensúlyt képes fenntartani a három hatalmi forma között

A hat kategória a facilitátor segítői szándékát jelenti.

Eszerint lehet

tájékoztató
előíró
szembesítő

*

vagy

*

katalitikus
érzelmeket kezelő
támogató

tekinélyelvű – autoriter (irányító)

előhívó – facilitáló – host (emergencia)

A kerék tengelyében áll **a segítő személyisége**, amely mint a Nap sugározza a személy iránti feltétel nélküli elfogadást, hiteles kommunikációt és empátiát. (C.Rogers)

A hatalom/erő gyakorlása az alábbi három aspektusból értelmezve bármelyik lehet, de a cél a harmadik elsajátítása.

1., uralom/hatalom a másik felett – power over

2., a másik uralma/hatalma - power under

3., uralom/hatalom a másikkal együtt - power with

A módszert [John Heron](#), a dél-angliai Surrey egyetem Emberi Lehetőségek Tanszékének alapítója volt a 70-s években és hosszú ideig vezetője. Ezt a módszert anno a londoni Orvostovábbképző Intézet számára dolgozta ki a támogatói beszélgetések gyakorlására.

A csoportvezető kommunikációjának

hat dimenziója

John Heron nyomán

Autoriter

Tekintély

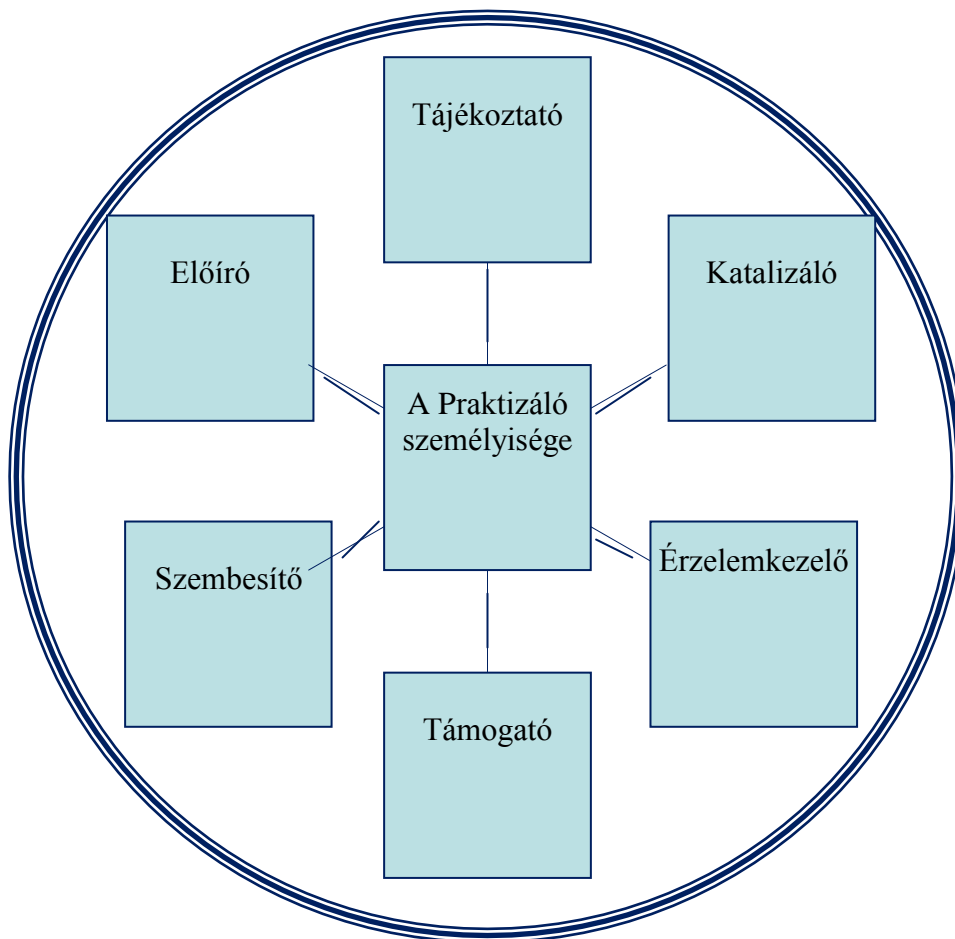
elvű

Én

mondom

meg

Én tudom

Facilitáló

Előhívó

Te mondog

meg

Te tudod

Dialogikus kommunikáció a csoportban:

Én nyelv

Személyes és közvetlen az érintettnek és az érintettől szól

Az Itt és Most nyelve- a jelenre vonatkoztat

Érzelem és gondolat kapcsolatát érzékelteti, kifejezi

Leíró - kerüli az általánosítást,

A viselkedést és a személyt megkülönbözteti

Beszélő bot

Címkézés és ítélkezés mentes

Inquiry- tünődő és elmélyülést segítő kérdezés – a létra